

Nederlands Hoger Onderwijs in trek bij Duitsers

Serie Duitse studenten in Nederland (1)

Achtergrond - 25 mei 2011

Nederland is onder Duitse studenten ongekend populair. De werkgroepen zijn hier kleiner en Nederlandse universiteiten bieden opleidingen aan die studenten in Duitsland niet kunnen volgen. Dat is goed voor de internationalisering van het onderwijs maar het levert ook problemen op: het kost veel geld en er zijn cultuurverschillen. Deel 1 uit de serie 'Duitse studenten in Nederland'.

De snelle toename van het aantal Duitse studenten in Nederland is onderwerp geworden van politiek debat. De kosten van deze grote groep leiden in tijden van bezuinigingen tot gemor. Voormalig Onderwijs-topambtenaar Ferdinand Mertens pleitte onlangs zelfs voor een wervingsstop voor Duitse studenten. Hij deed dat in 'Transfer', een uitgave van de Nederlandse organisatie voor internationale samenwerking in het Hoger Onderwijs nuffic.

Veruit de grootste groep internationale studenten in Nederland is Duits. Van de 45.000 buitenlandse studenten kwamen vorig studiejaar meer dan 19.000 uit Duitsland. Dat is 42 procent. De laatste jaren zijn steeds meer Duitsers in Nederland gaan studeren. Tussen 2005 en 2009 nam het aantal Duitse studenten in het hoger beroepsonderwijs toe met bijna de helft. Aan de universiteiten was dit zelfs driekwart, zo blijkt uit de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Kleine groepen

"Het Nederlandse onderwijssysteem is heel anders dan het Duitse. In Nederland wordt veel gewerkt in groepen en is het onderwijs competentiegericht", vertelt Froukje Wijma, coördinator van het Betriebswirtschaft-programma van de Hanzehogeschool Groningen. Dit één van de redenen waarom Duitse studenten voor Nederland kiezen, aldus Wijma. "Bovendien zijn de groepen hier veel kleiner dan in Duitsland, dat spreekt mensen aan. In Duitsland heb je soms hoorcolleges met 500 tot 700 studenten, in Nederland komt dat niet voor."

Andere redenen zijn volgens Wijma het numerus clausus systeem in Duitsland, waardoor alleen de studenten met de hoogste cijfers een opleiding kunnen

volgen. Ook het ruime aanbod aan internationale opleidingen in Nederland speelt een belangrijke rol. "Veel goede internationale opleidingen in Duitsland zijn privéscholen", aldus Wijma. De mogelijkheid om vlak over de grens een internationale opleiding te volgen is voor veel Duitsers aantrekkelijk.

Kosten

De grote aantallen Duitse studenten in het Nederlands Hoger Onderwijs leveren soms praktische problemen op. Onlangs kwam bijvoorbeeld van een ambtelijke werkgroep in Den Haag een voorstel om grensstudenten uit Duitsland meer te laten betalen. De meeste studenten keren volgens de werkgroep na de studie weer terug naar Duitsland. Ze zouden Nederland daarom miljoenen euro's kosten zonder dat daar iets tegenover staat.

Volgens Wijma is die redenering te kortzichtig. "Duitse studenten leveren ook veel geld op: ze wonen hier, doen hier hun boodschappen." Vaak wordt vergeten dat de internationalisering een gevolg is van de Europese wetgeving. "Wanneer we afspraken maken over vrijheid van goederen en mensen, is het logisch dat veel studenten in het buitenland gaan studeren."

Bovendien leveren de Duitse studenten Nederland op de langere termijn wel degelijk voordeel op, aldus directeur van het Duitsland Instituut Amsterdam Ton Nijhuis in een interview in nuffic-periodiek Transfer in 2010. "Zij vormen een goudmijn voor Nederlandse bedrijven, maar ook voor organisaties die over de grens samenwerken. Die studenten zijn in de toekomst perfecte bemiddelaars."

Impopulair

Waar studeren de Duitsers?

In de buurt van de grens: de meesten aan de Universiteit van Maastricht, maar ook in Enschede, Groningen en Venlo.

Psychologie en bedrijfskunde zijn het populairst onder Duitsers die aan een universiteit studeren. In het hoger beroepsonderwijs is dat de opleiding sociaalpedagogische hulpverlening.

Ook studies als politicologie en communicatie, waarvoor in Duitsland een numerus clausus geldt, zijn in trek.

(cijfers: OCW, IB-groep, Nuffic)

Op sommige universiteiten en hogescholen is het aantal Duitse studenten zo hoog dat er grote groepen ontstaan die zich niet goed met de Nederlandse studenten mengen. De Universiteit Maastricht deed vorig jaar onderzoek naar de integratie van buitenlandse studenten. Hieruit blijkt dat het sociale en academische leven

van Nederlanders en Duitsers voor het grootste gedeelte gescheiden is. Ook hebben ze veel vooroordelen over elkaar, houden geen rekening met elkaar en overleggen ze vaak in hun eigen taal.

Zo zijn Duitse studenten over het algemeen ambitieuzer, is ook de ervaring op andere universiteiten en hogescholen. Dat vinden de docenten prettig, want daardoor stijgt het niveau van het onderwijs. Maar het maakt Duitsers bij hun Nederlandse studiegenoten impopulair, omdat die harder moeten werken in hun werkgroepen.

De Duitse studenten zijn ook beter op de hoogte van hun rechten, omdat ze formeler zijn. Dat heeft als nadeel dat ze soms niet goed uit de voeten kunnen met het gebrek aan hiërarchie op Nederlandse onderwijsinstellingen.

Integratie

“Je moet ervoor waken dat niet één nationaliteit gaat overheersen”, vindt ook Wijma. “Maar integratie moet ook van twee kanten komen. Nederlanders kunnen ook meer hun best doen om Duitse studenten te leren kennen”. De school heeft hierin volgens Wijma een belangrijke taak: “Die kan een rol spelen om de integratie van twee kanten te bevorderen”.

Sommige hogescholen willen al maatregelen treffen tegen de grote aantallen Duitse studenten. Het Hoger Onderwijs Persbureau meldt dat Saxion Hogescholen, die instellingen hebben in Enschede, Deventer en Apeldoorn, minder Duitse studenten wil trekken. De Hanzehogeschool Groningen wil het percentage Duitse studenten juist verhogen, vertelt Wijma. “Wij hebben ze juist graag. Duitse studenten die naar Nederland komen zijn erg gemotiveerd. Bovendien vind ik dat als je een internationale opleiding wilt zijn, je studenten uit het buitenland moet werven.”

In de serie ‘Duitse studenten in Nederland’ vertellen vier Duitse studenten de komende weken over hun ervaringen met het studeren over de grens.

Iets aan de discussie toe te voegen? Reageer!

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/294/nederlands-hoger-onderwijs-in-trek-bij-duitsers>